

פרשת שמות

ותרא את התיבה בתוך הסוף ותשלח את אמתה ותקחה (ב, ה)

משה בתיבה

סח הגאון הצדיק רבינו החפץ חיים זצ"ל, מעשה שהיה. המגיד מדובנא זצ"ל הלך ברחוב העיר וראה עיוור עני, לבוש קרעים, וילד קטן אווז בידו ומנחהו בדרכו. אדם אחר היה חולף על פניהם באדישות. אם ניחון בלב רגיש, היה מבליע אנחה על הצער והמדווים שיש בעולם. אם לב מתפעל לו, היה נותן בלבו הודאה לבוראו על חוש הראיה שחננו: "ברוך אתה ה', פוקח עיוורים". למגיד מדובנא היה לב רגיש ולב מתפעל, אך על כולם היה לו לב רחום. עצר בדרכו, פנה אל השניים ונתן להם שלום. "אחי, מאין אתם", שאל.

העיוור מר נפש היה, רטן ולא ענה. הילד תלה במגיד עיניים נוגות, מיסורות. סיפר שזה אביו, ואמו נפטרה, סיפר שקר להם במעונם הטחוב, שאין עצים להסקה.

"עם מי אתה משוחח שם", הפטיר העיוור, "המשך ללכת!"

"מיד, רחימאי", ענה המגיד. "אמור נא לי, כבר אכלתם?"

"לא", השיב הילד. "לוקח אני את אבא לבית התמחוי לעניי העיר, שם נאכל את ארוחתנו ואחזירו לביתנו".

לא היה טעם לשאול את הילד האם הוא לומד. במצבו, פטור היה מלימוד תורה. "בואו עימי", אמר להם, "אתן לכם ארוחה משביעה, טובה בהרבה מהאוכל בבית התמחוי". זיק של הכרת טובה ניצת בעיני הנער, עיניו נעורו לחיים והביעו פיקחות רבה כל כך, מהולה בעצב עמוק. המגיד ביטל את תוכניותיו, סב על עיקבותיו, התאים צעדיו לצעדי הילד. הביאם לביתו המוסק, החם. וערך לפניהם שולחן. שקד להנעים את שהותם, טרח להשביעם. גם האב העיוור הפשיר, נרגנותו נסדקה. "טעים", אישר. "נעים כאן".

"התסכים להתגורר כאן", שאל המגיד. "אקצה לכם חדר מוסק, שלוש פעמים ליום תקבלו כזו ארוחה. חינם אין כסף", מיהר להוסיף, והילד יוכל ללמוד בתלמוד תורה, חשב. על חשבונו, כמובן.

האב העיוור התלבט. עיני הילד נצצו בתקווה. לבסוף הסכים האב, לנסיון. למעשה, התנחל בדירת המגיד, שיעבד את הבית לנרגנותו ולרצונותיו. והמגיד סבל הכל, הן גדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני שכינה. במיוחד כאשר הילד החל לפרוח. קיבל מזון וביגוד, הלך ללמוד והתערה בחברה. ברבות הימים נפטר האב, והילד המשיך לימודיו בישיבה. הוברר שיש לו זכרון מדהים, לא שכח דבר מתלמודו. תפיסתו מהירה הייתה כברק, שכלו חד כתער, מידותיו זכות כשמן, נשמתו טהורה כבדולה, התמדתו ושקידתו באין הפוגה. עד מהרה קנה שם טוב ונודע לתהילה. בנה בית לתפארת ועלה על כס רבנותה של ברודי, ושמו נערץ לדורות, הלא הוא הגאון האדיר רבי שלמה קלוגר זכר צדיק לברכה!

ועתה, נתאר לעצמנו מה היה קורה לו היה המגיד מבליע אנחה וממשיך בדרכו, והילד ממשיך להנחות את אביו לבית התמחוי. מה היה עם ישראל מפסיד, מה היה הילד מפסיד וכמה היה המגיד מפסיד!

בתיבה בת פרעה, כשהושיטה ידה לתיבה האם ידעה את מי היא מצילה? האם שיערה שזה מושיעם של ישראל, אבי הנביאים, מנחיל התורה, שעל ידו תזכר גם היא לטובה לנצח נצחים?!

פרשת שמות

ולמעשה, כל ילד יהודי הוא כמשה בתיבה, אין לנו מושג איזה עתיד מזהיר נכון לו, יתכן שיהיה לגדול הדור אם אך תנתן לו ההזדמנות, אם ייפתח לו פתח.

האם נסתפק באנחה ומשיכת כתפיים או נושיט יד, כבתיה. נפתח יד, כמגיד מדובנא. וכל הפירות, לדורות עולם, יזקפו לזכותנו?! נתמוך, במעשה ובממון, ככל יכולתנו, בחינוך התורני. ובראש ובראשונה נפיק את המירב מבנינו ומבנותינו. מי יודע, אולי הם שיאירו לדור הבא!

מקור: מעיין השבוע